

THÔNG TIN KHOA HỌC

**HỘI THẢO KHOA HỌC
VỀ LINH MỤC PHẠM BÁ TRỰC**

Sáng ngày 28 tháng 11 năm 2009, tại thành phố Thái Nguyên đã diễn ra hội thảo khoa học: ***“Linh mục Phạm Bá Trục và đường hướng Công giáo đồng hành cùng dân tộc trong thời kì kháng chiến chống thực dân Pháp (1946-1954)”***. Hội thảo được phối hợp tổ chức và thực hiện bởi: *Viện Nghiên cứu Tôn giáo, Ủy ban Nhân dân tỉnh Thái Nguyên và Đoàn Đại biểu Quốc hội tỉnh Thái Nguyên.*

Có khoảng 60 đại biểu tham dự hội thảo, bao gồm: các nhà khoa học, chức sắc Công giáo, lãnh đạo tỉnh Thái Nguyên và đại diện các ban ngành chức năng trung ương và địa phương. Đặc biệt hội thảo có sự hiện diện của bà Tông Thị Phóng, Bí thư Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Quốc hội và ông Lương Phan Cử, Chủ nhiệm Ủy ban các vấn đề xã hội của Quốc hội. Ngoài ra, có các cơ quan báo chí như báo *Nhân dân, Truyền hình Việt Nam VTV1, báo Thái Nguyên...*

Tại phần mở đầu, sau lời giới thiệu đại biểu, lời chào mừng của lãnh đạo tỉnh Thái Nguyên là lời phát biểu ngắn gọn của Phó Chủ tịch Quốc hội Tông Thị Phóng. Thời gian chính tiếp theo, hội thảo tập trung vào việc trình bày 8 tham luận tiêu biểu (trên tổng số 18 báo cáo), theo hai nội dung chính sau:

Nội dung thứ nhất: *Cuộc đời, thân thế và sự nghiệp linh mục Phạm Bá Trục.* Phần này tập trung vào 5 báo cáo khoa học của các tác giả như: TS. Nguyễn Phú Lợi, Ngô

Quốc Đông - Nguyễn Kim Huỳnh, PGS. NGND. Lê Mậu Hãn, Chu Thị Ngọc Lan, Linh mục Phan Khắc Từ. Các bài tham luận đã phân tích sâu sắc các nội dung, qua đó làm nổi bật về cuộc đời sự nghiệp của Phó trưởng Ban Thường trực Quốc hội Việt Nam khoá I - Linh mục, tiến sĩ Phêrô Phạm Bá Trục.

Nội dung thứ hai: *Đường hướng người Công giáo đồng hành cùng Dân tộc (1946-1954).* Tuy chỉ có 3 bài tham luận được trình bày nhưng cũng đã làm nổi bật được phong trào yêu nước của người Công giáo Việt Nam trong kháng chiến chống thực dân Pháp 1946-1954. Đặc biệt một số báo cáo nhấn mạnh tới việc người Công giáo Việt Nam đã phát huy tấm gương “tốt đời đẹp đạo” của Linh mục Phạm Bá Trục trong suốt hai cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ cho đến công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc ngày hôm nay.

Trước khi nghe phần tổng kết hội thảo của Chủ tọa hội thảo PGS.TS. Nguyễn Hồng Dương, các đại biểu đã được nghe phát biểu cảm tưởng của đại diện dòng họ Linh mục Phạm Bá Trục do ông Phạm Quang Thiện trình bày. Đó là những lời đề nghị tôn tạo phần mộ cho Linh mục, kèm theo những bày tỏ cảm ơn chân thành và sâu sắc.

Trong không khí vui mừng của các bên tổ chức, hội thảo kết thúc tốt đẹp vào giữa trưa ngày 28/11/2009. Theo đánh giá của một số đại biểu thì công tác tổ chức như: an ninh, trật tự, ăn, ở của hội thảo khá tốt. Họ cũng cho rằng, việc viếng mộ Linh mục Phạm Bá Trục chiều hôm 27/11/2009 trước ngày hội thảo diễn ra thực sự là công việc có ý nghĩa tri ân sâu sắc. /.

Ngô Quốc Đông

**BẢO VỆ THÀNH CÔNG LUẬN ÁN
TIẾN SĨ TÔN GIÁO HỌC ĐỀ TÀI
“CHÍNH SÁCH TÔN GIÁO THỜI TỰ ĐỨC”**

Thực hiện Quyết định số 7317/QĐ-BGDĐT ngày 09 tháng 10 năm 2009 của Bộ Giáo dục và Đào tạo, ngày 25 tháng 11 năm 2009, cơ sở đào tạo Viện Nghiên cứu Tôn giáo, thuộc Viện Khoa học Xã hội Việt Nam, đã tổ chức họp hội đồng chấm luận án tiến sĩ cấp Nhà nước đề tài *Chính sách tôn giáo thời Tự Đức* của nghiên cứu sinh Nguyễn Ngọc Quỳnh. Hội đồng do PGS.TS. Nguyễn Hồng Dương, Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo làm Chủ tịch; PGS.TS. Hoàng Minh Đô, Trung tâm Nghiên cứu Tín ngưỡng, Tôn giáo, Viện Chủ nghĩa Xã hội Khoa học, Học viện Chính trị - Hành chính Quốc gia Hồ Chí Minh làm Phản biện 1; PGS.TS. Trịnh Đình Tùng, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội làm Phản biện 2; TS. Nguyễn Thanh Xuân, Ban Tôn giáo Chính phủ làm Phản biện 3. Luận án do GS.TS. Đỗ Quang Hưng, nguyên Viện trưởng Viện Nghiên cứu Tôn giáo, hướng dẫn khoa học.

Sau 4 giờ làm việc nghiêm túc, Hội đồng đã ra Quyết nghị với những nội dung tiêu biểu sau đây:

Về mặt ý nghĩa khoa học và thực tiễn, luận án *Chính sách tôn giáo thời Tự Đức* một mặt đề cập đến chính sách tôn giáo của một triều vua nhà Nguyễn với nhiều biến cố đặc biệt phức tạp, từ đó đóng góp vào cái nhìn tổng thể của chính sách tôn giáo triều Nguyễn; mặt khác, thông qua vấn đề từ lịch sử để rút ra những bài học cho chính trị hiện nay về công tác tôn giáo của Đảng và Nhà nước, về đường lối đoàn kết tôn giáo trong khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Luận án đã có một số kết quả mới tiêu biểu như: tập hợp có hệ thống và tương đối đầy đủ trên cơ sở có chọn lọc các nguồn tư liệu, tài liệu có liên quan đến chính sách tôn giáo, đặc biệt là các công trình nghiên cứu có liên quan đến Công giáo thời Tự Đức.

Từ chỗ làm rõ về đời sống tôn giáo của các tôn giáo truyền thống như Nho giáo, Phật giáo, Đạo giáo, luận án đã phân tích về bản chất chính sách tôn giáo thời Tự Đức với các tôn giáo này. Một số phân tích trong luận án về vấn đề này mang ý nghĩa gợi mở tốt cho việc rút ra những giá trị đương đại.

Luận án đã tổng hợp, phân tích và rút ra những nhận định khái quát mang tính lí luận và thực tiễn về chính sách đối với Công giáo thời Tự Đức.

Mặc dù còn một vài thiếu sót khó tránh khỏi về nội dung và hình thức như còn dàn trải khi trình bày về bối cảnh và các chính sách tôn giáo trước thời Tự Đức, cũng như cần làm rõ hơn các nguyên nhân chủ quan và khách quan dẫn đến chính sách tôn giáo thời Tự Đức, nhưng nhìn chung các thành viên của Hội đồng chấm luận án tiến sĩ cấp Nhà nước đã đánh giá cao sự nghiêm túc và chất lượng của luận án *Chính sách tôn giáo thời Tự Đức* của nghiên cứu sinh Nguyễn Ngọc Quỳnh. Với 5/6 phiếu xếp loại xuất sắc, Hội đồng đã thống nhất đề nghị Bộ Giáo dục và Đào tạo công nhận học vị Tiến sĩ Triết học, chuyên ngành Tôn giáo học cho nghiên cứu sinh Nguyễn Ngọc Quỳnh. Đây là học viên thứ sáu bảo vệ thành công luận án tiến sĩ chuyên ngành Tôn giáo học. Xin chúc mừng nghiên cứu sinh Nguyễn Ngọc Quỳnh và cơ sở đào tạo Viện Nghiên cứu Tôn giáo./.

Lê Gia Hàn

**GIÁO HỘI CÔNG GIÁO KHAI MẠC NĂM THÁNH
KỶ NIỆM 50 NĂM THÀNH LẬP
HÀNG GIÁO PHẨM VIỆT NAM
(1960-2010)**

Đúng 17h ngày 23-11-2009, tại xứ Sở Kiện (Thanh Liêm, Hà Nam), Giáo hội Công giáo thấp lên ngọn đuốc khai mạc Năm thánh với chủ đề *Sứ vụ - Hiệp thông - Yêu Thương* để kỉ niệm 350 năm Tòa Thánh thiết lập Giáo phận Đàng Trong và Giáo phận Đàng Ngoài (1659-2009); và 50 năm thành lập hàng giáo phẩm Việt Nam (1960-2010). Tham dự lễ khai mạc có đủ các vị Hồng y, Giám mục trong Hội đồng Giám mục Việt Nam và khoảng 1 vạn giáo dân, đại diện Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, Ban Tôn giáo Chính phủ, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc tỉnh Hà Nam và huyện Thanh Liêm. Về phía khách nước ngoài có Hồng y R. Etchagaray - Phó Chủ tịch Hội đồng Hồng y Tòa Thánh, nguyên Chủ tịch Ủy ban Công lí và Hoà bình; Hồng y Bernard Law - Tổng quản đền thờ Đức Bà Cả, nguyên Tổng Giám mục Boston Hoa Kỳ; Hồng y Andre V. Trois - Chủ tịch Hội đồng Giám mục Pháp; Giám mục Tod Brown - Giám mục Giáo phận Grange County (Hoa Kỳ); Linh mục J. B. Etcharen - Bề trên Tổng quyền MEP. Sau lời khai mạc của Giám mục Nguyễn Văn Nhơn - Chủ tịch HĐGMVN, ông Hà Văn Núi - Phó Chủ tịch Ủy ban Trung ương MTTQVN đã thay mặt chính quyền, MTTQ các cấp tặng hoa và nhiệt liệt chúc mừng Năm thánh của Giáo hội Công giáo Việt Nam. Ông biểu dương những đóng góp của giới Công giáo với công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trước đây cũng như sự nghiệp đổi mới hiện nay, đồng thời mong muốn Năm thánh sẽ là cơ hội để người Công giáo đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước sống tốt đạo đẹp đời. Trong đêm canh thức, chương trình diễn nguyện với sự tham gia của 2.000 diễn viên của 10 giáo phận phía Bắc, 200 tay trống ở Bùi Chu và 200 cây kèn đồng của Thái Bình đã diễn lại những trang sử của Giáo hội

Công giáo tại Việt Nam. Đặc biệt có nghi thức kính nhớ tổ tiên do Giáo phận Bắc Ninh thực hiện và nghi thức sám hối do Giáo phận Thanh Hoá tiến hành. Những lời sám hối hết sức chân thành với các thành phần xã hội đã được cất lên: "Thưa bà con anh em lương dân không cùng tôn giáo! Đức Giê su - Đấng sáng lập đạo Công giáo đã dạy chúng tôi yêu thương mọi người kể cả kẻ thù, chúng tôi phải thực hiện tinh thần đó mọi nơi, mọi lúc, với mọi người. Nhưng chúng tôi nhận thấy: do vô tình hay cố ý, chúng tôi đã làm quý vị phiền lòng. Chúng tôi đã thiếu sót nhiều trong nghĩa vụ yêu thương. Chiều hôm nay, toàn thể Giáo hội Công giáo Việt Nam muốn nói lời xin lỗi với tất cả mọi người không phân biệt chính kiến, vị trí về tín ngưỡng, tâm lí. Chúng tôi xin lỗi mọi thành phần xã hội". 9h ngày 24 tháng 11, đoàn đồng tế tiến ra lễ đài với một cuộc rước quy mô quanh nhà thờ Sở Kiện. Có hơn 40 Hồng y, Giám mục và khoảng 400 linh mục đã dự lễ đồng tế với sự tham gia của khoảng 10 vạn giáo dân; Chủ tế là Hồng y Phạm Minh Mẫn - Trưởng ban tổ chức Năm thánh của Hội đồng Giám mục Việt Nam. Trước lễ, điện văn chúc mừng của Giáo hoàng Benedicto XVI và Hồng y Ivan Dias - Tổng trưởng Bộ Truyền giáo Vatican gửi Giáo hội Việt Nam đã được tuyên đọc. Phát biểu trong thánh lễ, Hồng y Roger Etchagaray cổ vũ người Công giáo tốt cũng là công dân tốt. Hồng y hô to: Đất nước Việt Nam muôn năm, Giáo hội Việt Nam muôn năm. Kết thúc, Tổng Giám mục Ngô Quang Kiệt cảm ơn chính quyền các cấp đã giúp đỡ để buổi lễ diễn ra trọng thể và trật tự, cảm ơn các thành phần của cộng đoàn đã góp phần cho thánh lễ thành công.

Được biết, sau đó, các giáo phận đã lần lượt khai mạc Năm thánh. Năm 2010 sẽ có Đại hội Dân Chúa tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh từ 21 đến 24-11. Lễ bế mạc Năm thánh sẽ tổ chức tại thánh địa La Vang vào ngày 6-1-2011. /.

Triết Giang